

Prava žrtava kaznenih djela (po zemljama)

Italy

Koji je postupak za traženje odštete od počinitelja (npr. sudski postupak, privatna tužba, adhezijski postupak)?

Počinjenje kaznenog djela i kasnija osuđujuća presuda znače da oštećena strana može zatražiti odštetu. U talijanskom pravu predviđena su sljedeća dva načina na koje možete dobiti naknadu za pretrpljenu štetu:

možete se priključiti kaznenom postupku protiv počinitelja u svojstvu građanskopravne stranke
možete podnijeti zasebnu privatnu tužbu.

Izbor je vaš jer su na temelju zakonodavstva ta dva postupka (kazneni postupak i građanski postupak) odvojena.

Privatnoj tužbi možete se priključiti, uz pomoć vašeg odvjetnika, tek nakon podnošenja zahtjeva za upućivanje predmeta na suđenje ili upućivanja na suđenje (na ročištu), čime postajete stvarna stranka u postupku uz potpuna prava na zastupanje. Pri izricanju presude kazneni će vam sud dodijeliti iznos, tzv. privremenu naknadu, koja je trenutno izvršiva, čime se odluka o ukupnom i konačnom iznosu naknade štete upućuje na građanski sud i utvrđuje tek nakon što kaznena presuda postane pravomoćna (*res judicata*).

Alternativna je opcija priključivanju postupku u svojstvu građanskopravne stranke podnošenje zasebne privatne tužbe kojom se zahtijeva naknada za pretrpljenu štetu zbog počiniteljeva ponašanja.

Sud je naredio počinitelju da mi plati odštetu/naknadu. Kako mogu biti siguran da će počinitelj platiti odštetu/naknadu?

Ako sud naloži počinitelju da plati naknadu za ozljede ili štetu nanесenu žrtvi koja se postupku priključila u svojstvu građanskopravne stranke, može učiniti jednu od sljedećih triju stvari: podmiriti odštetu, izdati opći nalog za naknadu štete ili naložiti plaćanje privremenog iznosa.

Najbolje je rješenje za žrtvu ako se u presudi naloži konačno podmirenje odštete: štoviše, u tom se slučaju počinitelja može obavijestiti o presudi i nalogu za plaćanje (*atto di precetto* – obavijest o plaćanju koja se mora izdati prije pokretanja postupka izvršenja), čime se nalaže plaćanje dugovanog iznosa i poduzima prvi korak potreban za izricanje mjera izvršenja ako počinitelj neprestano izbjegava plaćanje (u tom se slučaju preporučuje pokretanje pripremnih istražnih postupaka u pogledu imovine koja se može potraživati).

Osim ako je dodijeljena naknada izričito proglašena privremeno izvršivom, uvjet je za izvršenje taj da presuda nije poništena, odnosno da nije podnesena žalba u propisanom roku.

Stoga se nalog za plaćanje može objaviti zajedno s presudom, među ostalim u slučajevima kad se presudom nalaže plaćanje privremene naknade koja se, osim toga, uvijek proglašava trenutno izvršivom. Međutim, žrtva neće uvijek biti zadovoljna takvom odlukom. Stoga, ako smatrate da to nije dovoljno, morate podnijeti zasebnu privatnu tužbu s pomoću koje se može utvrditi sva preostala šteta i počinitelju izreći nova, drukčija novčana kazna.

U trećem mogućem raspletu situacije, odnosno kad kazneni sud počinitelju izdaje samo opći nalog za plaćanje naknade štete bez određivanja točnog iznosa zbog nedostatnosti dokaza u tom pogledu, uvijek je nužno pokretanje građanskog postupka.

Ako počinitelj ne plati, može li mi država isplatiti predujam za odštetu/naknadu? Pod kojim uvjetima?

Na temelju Direktive 2004/80/EZ, koja se u Italiji provodi putem prethodno navedenih odredbi, država svojim građanima i državljanima trećih zemalja koji su žrtve namjernog kaznenog djela s elementima nasilja (ubojstvo, nanošenje teških tjelesnih ozljeda s namjerom, seksualni napad) počinjenog na državnom području Italije mora zajamčiti pravednu i odgovarajuću naknadu štete u svim slučajevima kad počinitelj nije utvrđen ili nije izveden pred sud ili nema dovoljno financijskih sredstava da žrtvama ili, ako je žrtva preminula, njihovim obiteljima nadoknadi štetu koju je prouzročio.

Imam li pravo na odštetu od države?

(Vidjeti prethodno navedeno)

Imam li pravo na naknadu u slučaju da počinitelj ne bude osuđen?

Ako je optuženik u kaznenom postupku proglašen nedužnim, to vas ne sprječava da pred građanskim sudovima pokrenete postupak za naknadu štete, osim ako ste se tog prava odrekli priključivanjem kaznenom postupku u svojstvu građanskopravne stranke.

Imam li pravo na hitnu isplatu u očekivanju odluke o zahtjevu za naknadu?

Ako se kaznenom postupku priključite u svojstvu građanskopravne stranke koja zahtijeva isplatu i naknadu štete, sud će pri izricanju presude odlučiti i o građanskim aspektima predmeta u skladu s člankom 533. Zakona o kaznenom postupku. U predmetima u kojima postoje dokazi da je pretrpljena šteta kao posljedica kaznenog djela (*an debeatur*), ali ne i dokazi o tome kolika je šteta pretrpljena (*quantum debeatur*), sud će izreći opću presudu koja se odnosi na građansku odgovornost i stranke uputiti na građanski sud kako bi se odredio iznos (članak 539. Zakona o kaznenom postupku). **Međutim, građanskopravna stranka može od kaznenog suda zatražiti dodjelu privremene naknade**, u okviru štete koja je već potvrđena na temelju dokaza. Točnije, privremenom presudom počinitelju i njegovu građanskom zastupniku naložit će se **da plate određeni iznos kao naknadu štete prije konačnog izračuna štete i taj je nalog trenutno izvršiv**. To je instrument kojim se na vaš izričit zahtjev daje obrazloženje naloga počinitelju da plati privremeni iznos, ako sud smatra da već postoje konkretni dokazi odgovornosti, a ograničen je na iznos u odnosu na koji se dodjeljuje privremeni iznos. Štoviše, čak i u kaznenom postupku „za potrebe izračunavanja privremenog iznosa nije potrebno predočiti dokaze o iznosu same štete, već je dovoljno sa sigurnošću utvrditi da je takva šteta počinjena do dodijeljenog iznosa” (Kasacijski sud, kazneni odsjek, br. 12634/2001).

Posljednji put ažurirano: 13/10/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.